Wil, als je dit boekje niet hebt kun je het houden.

E

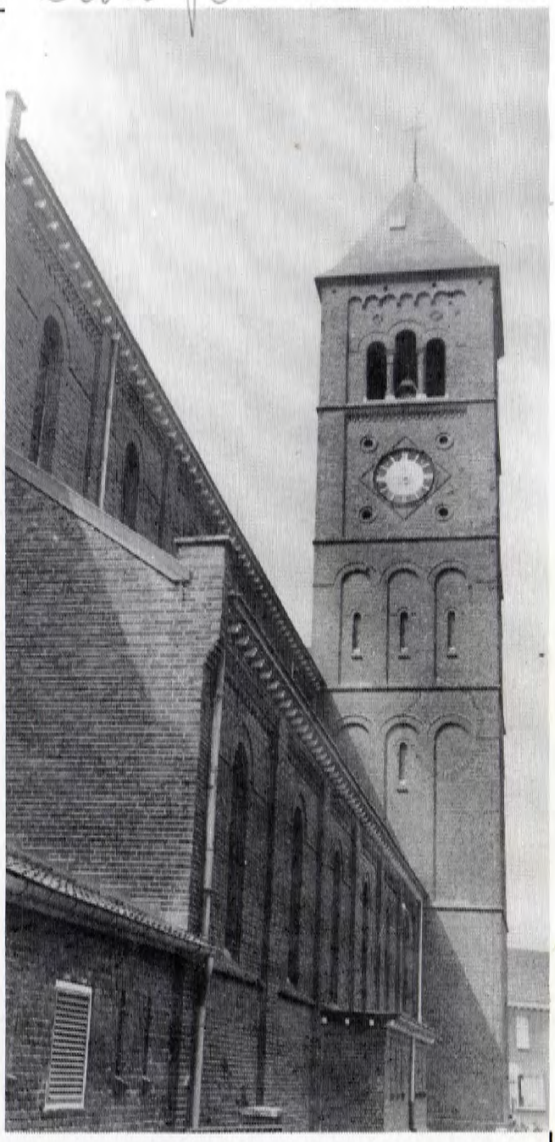

Mariaveld
1918 - 1978

Evert Zijlstra

Mariaveld

1918 - 1978

Het ware bezit van de mens
wordt gevormd door zijn herinneringen.
In niets anders is hij rijk,
in niets anders is hij arm.

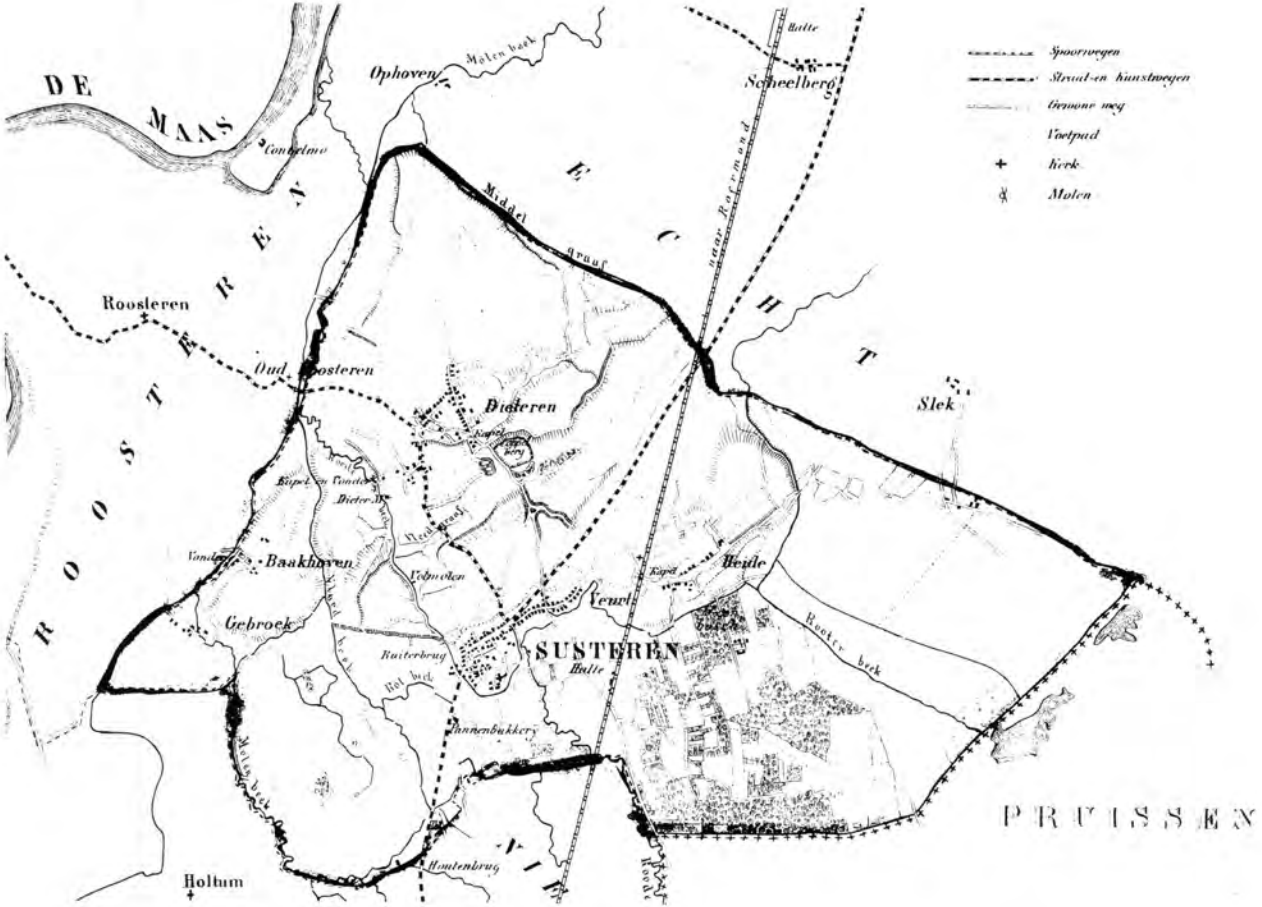

Susteren rond 1910.
Het gebied tussen de oude woonkern en de spoorlijn is nog een witte vlek.

Hoe het begon

In de zomer van 1917 had de toenmalige pastoor van Susteren Louis Tijssen, grote zorgen. Dat blijkt wel uit de hier afgedrukte brief die hij op 29 augustus van genoemd jaar schreef aan Monseigneur Laurentius Schrijnen, die toen bisschop van Roermond was.

Monseigneur !

Geeft met den meest verschuldigden eerbied te Kennen de ondergetee Ronde, L. Tijssen, pastoor te Susteren :

Maandag, 3 September 1917, zal het groote rangeerterrein in gebruik genomen worden : dagelijks komen reeds nieuwe arbeiders, nieuwe gezinnen. Om nu op de voorbede van de onbevlekte moedermaagd Maria, de beschermster van het Rectoraat, den zegen van Jesus Godvelijk Hart af te smeeken over het spoorpersoneel - over de werkzaamheden - en bijzonder over de geheele parochie tegen de nu komende gevaren, zouden wij gaarne a.s. Zondag 2 September expositio Sanctissimi in ostensorio • houden in den voormiddag van zes tot twaalf uren.

Wij hebben alle mannen en grootere jongens der geheele parochie opgeroepen om a.s. Zondag ter 12. Tafel te naderen en gerezeld en trouw adoratie te houden. Tevens zullen wij dien morgen met de R.K. Werkliedenvereeniging en de andere plaatselijke mannencorporaties Gods zegen afsmeeken - bij 12. Communie en bijaanbidding - over de pogingen van O.H. Vader den Paus voor de vrede.

Eerbiedig vragen wij Uw Bisschoppelijk verlof om de vermelde expositio te mogen houden.

Met de meeste hoogachting en den diepsten eerbied verblijve, van U. Monseigneur,

de zeer nederige dienaar,

L. Tijssen pastoor

• Uitstelling van het Allerheiligste

Wanneer men het levensverhaal kent van deze legendarische priester die van 1911 tot 1919 pastoor van Susteren was, dan kan men de bewogenheid en bezorgdheid die uit deze brief spreken goed begrijpen. Pastoor Tijssen was namelijk een priester die zichzelf volkomen wegcijferde. Een parochieherder in de ware betekenis van het woord die zich volledig inzette voor het geestelijk welzijn van zijn parochianen.

Pastoor Tijssen

Ook dient men zich te verplaatsen in het denk- en leefpatroon van de mensen in die reeds lang achter ons liggende tijd, om een beter begrip te krijgen voor de "gevaren", waarop de bezorgde pastoor in zijn schrijven doelt. Toen Louis Tijssen in 1911 zijn pastoraat in Susteren aanvaardde was deze plaats nog een klein dorp, waar de tijd scheen stil te staan. De bebouwing was in hoofdzaak geconcentreerd in de eeuwenoude kern, die toen nog door een gordel van grachten en wallen werd omgeven met als centraal punt de oude Amelbergakerk. De bewoners vormden een gesloten en vertrouwde gemeenschap. Er was een sterk onderling hulpbetoon, dat met name tot uiting kwam bij geboorte, ziekte en sterfgevallen.

In deze kleine, besloten wereld, waarover Pastoor Tijssen als een echte "pater familias" waakte, voltrokken zich toen in een kort tijdsbestek ingrijpende veranderingen, die - althans in de ogen van deze vrome priester - gevaren inhielden voor het zieleheil van de aan hem toevertrouwde kudde. Er stond in die dagen dan ook heel wat te gebeuren in het oude Suestra!

In 1914 waren de Staatsspoorwegen nabij de buurtschap Heide overgegaan tot de aanleg van een enorm rangeerterrein, dat een belangrijke rol ging vervullen in de afvoer van de steenkolen van de Limburgse mijnen, die toen tot grote ekspansie kwamen. Het rangeerterrein omvatte een gebied van 28 ha en met zijn 16 sporen werd het een van de grootste van het land. De benodigde grond voor de ophoging van dit terrein en de aanleg van een rangeerheuvel verkreeg men door uitbaggering van gronden in het Susterderbroek waar een grote waterplas ontstond, in de volksmond "De Bagger" genoemd. In rekordtijd werden op het spoorwegemplacement, zeker voor die tijd, grote werken uitgevoerd. Er verrezen imposante machineloodsen, kantoor- en dienstgebouwen en werkplaatsen voor het onderhoud van lokomotieven. Het meest spektakulaire karwei was de aanleg van een tunnel, die de nieuwe verbinding met de buurtschap Heide vormde.

Een en ander had natuurlijk tot gevolg dat zich in Susteren veel personen uit alle delen van het land vestigden. Daaronder waren er uiteraard velen, die niet "het ware geloof" beleden, ja zelfs helemaal geen geloof erop nahielden. Geen wonder, dat de goede Pastoor Tijssen zijn hart vasthield! Maar er waren voor hem ook nog problemen van praktische aard. Door de vele nieuwkomers zou de oude Amelbergakerk spoedig te klein zijn. Er moest een nieuwe kerk gesticht worden. Ongetwijfeld zal Pastoor Tijssen toen zijn zorgen hebben toevertrouwd aan zijn grote vriend bisschop Schrijnen, die hem heeft geadviseerd, uit te kijken naar een orde of congregatie om een rektoraat te stichten. Dat dit de congregatie van de Heren Lazaristen zou worden vond zijn oorzaak in de volgende omstandigheid.

In 1902 hadden de Zusters van de H. Vincentius a Paulo te Susteren een klooster gesticht, gelegen nabij de Amelbergakerk. De zusters die er verbleven hadden vaak Lazaristen te gast, van welke congregatie de H. Vincentius eveneens de stichter is. Daardoor kwam Pastoor Tijssen met meerdere Lazaristen in kontakt. Daarnaast had de pastoor nog een andere band met deze congregatie, aangezien hij goed bevriend was met de gebroeders Willem en Mathieu Meuffels, afkomstig van Dieteren, die bij genoemde congregatie waren ingetreden. Het waren neven van de priester-broers Hubert en Martin Meuffels uit Susteren, eveneens Lazaristen en goede bekenden van pastoor Tijssen. Het lag dan ook wel voor de hand, dat zijn voorkeur uitging naar de zonen van Sint Vincentius, bij het zoeken naar zielzorgers voor het nieuw te stichten rektoraat te Susteren.

Met voortvarendheid gaat men te werk en de gebeurtenissen volgen elkaar in snel tempo op.

Op *25 oktober 1915* geeft bisschop Schrijnen van Roermond toestemming aan Pastoor Tijssen, om officieel kontakt op te nemen met de congregatie der Lazaristen.
Op *8 november 1915* heeft dat kontakt plaats en schrijft de Generale overste van de Lazaristen te Parijs aan de Lazarist Hubert Meuffels, dat Pastoor Tijssen graag ziet, dat de Lazaristen zich te Susteren vestigen, om er een kerk of kapel te bouwen ten behoeve van een te stichten rektoraat.
Op *24 november 1915* brengt Hubert Meuffels een bezoek aan Mgr. Schrijnen, alsmede aan Pastoor Tijssen, en brengt vervolgens verslag uit aan de Generale overste te Parijs.
Op *23 februari 1916* geeft laatstgenoemde zijn toestemming en stelt tevens 50.000 francs beschikbaar (f. 20.275,-).

Rektor W. Meuffels

MARIAVELD
Op de kaart is het nieuwe rektoraat nog slechts een witte vlek wanneer op 10 april 1916 Pastoor Tijssen en de toenmalige burgemeester van Susteren, Frans Evertz, alsmede enkele leken, bouwterreinen uitzoeken voor een kerk met klooster. De keuze valt op een gebied nabij het spoorwegemplacement, genaamd "Opkoej" (kadastraal Opkoije), maar dat voortaan "Mariaveld" zal heten naar de wens van Pastoor Tijssen, die een groot Mariavereerder was. Kort daarna worden de benodigde gronden aangekocht en krijgt architekt Franssen uit Roermond opdracht, een bouwplan voor kerk en klooster

te ontwerpen. De bouwtekeningen komen spoedig ter tafel en op 16 november 1916 wordt de bouw gegund aan aannemer Herman van Helden te Susteren voor de som van f. 79.300,-. Het "Bestek en Voorwaarden", dat zich nog in het kerkarchief bevindt, is zeer gedetailleerd en bevat zelfs voorschriften van morele aard! Onder het hoofdstuk "Werklieden" staat namelijk vermeld: "Alle werklieden moeten bekwame en fatsoenlijke mannen zijn. Werklieden die zich schuldig maken aan vloeken of zedeloze gesprekken gedurende den werk- of schafttijd worden terstond en onherroepelijk ontslagen. De uitbetaling moet aan ieder afzonderlijk geschieden en mag niet in een herberg plaats vinden."

Intussen was op *23 mei 1916* de Lazarist Willem Meuffels officieel tot "bouwpastoor" benoemd. Vol enthousiasme zette deze energieke priester zich aan deze zware taak, die zijn levenswerk zou worden. Stad en land stroopte hij af - wat hem overigens goed lag - om de benodigde financiën bijeen te krijgen. Pastoor Tijssen had in een tijdelijke huisvesting van de kersverse kerkebouwer voorzien, door hem " 't Sjtuf " ter beschikking te stellen, een eeuwenoude behuizing naast de Amelbergakerk. Van hieruit opereerde Willem Meuffels als een ware manager.

DE BOUW

Nog vóór de winter van 1916-1917 inzette, vonden de voorbereidende werkzaamheden plaats en werden op het bouwterrein grote hoeveelheden stenen aangevoerd, die afkomstig waren van de ringoven van Custers aan de Dieterderweg. In het vroege voorjaar van 1917 kon Herman van Helden met zijn werkvolk aan de slag; uitvoerder was Sjaak Simons uit Roosteren.

De thans 74 jarige Paul Wolfs, wonende aan de Rijksweg-noord 59, herinnert zich nog goed, hoe hij - amper 14 jaar oud - als beginnend metselaar zijn "steentje" aan de bouw van de kerk heeft bijgedragen. De zware funderingen van het kerkgebouw werden toen nog niet in beton gestort, maar opgemetseld. De werkploeg bestond uit circa 15 metselaars en een achttal handlangers. Vaste kern in de ploeg waren de gebroeders Bocken uit Dieteren en Hanssen uit Susteren. Paul's vader, Jacob Wolfs (uit Baakhoven) was de "sjpiêsmaeker". Een zwaar karwei, want een betonmolen kwam er toen nog niet aan te pas. Ook over een lier beschikte men toen nog niet en met name bij het opmetselen van de toren lieten de handlangers menig druppeltje zweet, wanneer zij achter elkaar een aantal ladders moesten beklimmen, met op hun schouders een "braetje" stenen of een volle "sjpiêsbak" die elk zo'n dikke 50 kilo wogen. Paul Wolfs verdiende toen 50 cent per dag; de oudere werklieden 2 gulden daags.

De bouw verliep volgens plan en reeds in 1918 kon de kerk in gebruik worden genomen.

EERSTE STEENLEGGING
In het kerkarchief bevindt zich een geschrift, waarin melding wordt gemaakt van de eerste steenlegging. De tekst luidt aldus:

Op heden des Feestdag van 's Heeren Hemelvaart den zeventienden Mei van het jaar onzes Heeren negentienhonderd en zeventien, het derde jaar van de regeering van Z.H. Paus Benedictus den Vijftienden, toen H.M. Wilhelmina Koningin der Nederlanden was en Z.D.H. Monseigneur Laurentius Schrijnen den zetel van Roermond bekleedde, heeft de Hoogeerwaarde Heer Mgr. Severinus Canoy, Geheim Kamerheer van Z.H. den Paus, Kanunnik, Deken en Pastoor van Sittard dezen gedenksteen van de Rectoraatskerk van de Onbevlekte Ontvangenis van Maria op Mariaveld te Susteren gelegd. De zielzorg is toevertrouwd aan de Priesters-Vincentianen of Lazaristen van den H. Vincentius a Paulo. De Hoogeerw. Heer Emile Vilette, algemeen Overste der Priesters van den H. Vincentius heeft benoemd tot eersten Rector van Mariaveld den Weleerw. Heer Willem Meuffels van Dieteren-Susteren en tot zijn kapelaan den Eerw. Heer Louis Gussenhoven. (.....)
Bij de plechtigheid van de eerste steenlegging zijn tegenwoordig alle schoolgaande kinderen met hunne onderwijzers, onderwijzeressen en de Zusters van Liefde van den H. Vincentius a Paulo der parochie, alle corporaties of vereenigingen van Susteren, meerdere priesters van den H. Vincentius a Paulo, de edelachtbare leden der Armbesturen van den Gemeenteraad en van de Kerkfabriek, de weleerwaarde Heeren Pastoors der omliggende dorpen, de dienstdoende geestelijken der parochie Susteren.

De voorzitter en leden van den Raad der gemeente Susteren

w. g. Fr. Evertz

J. Lambermon
Herman Kelleners

De voorzitter en leden van het R.K. Parochiaal Kerkbestuur van de H. Amelberga te Susteren

L. Tijssen voorzitter
Fr. Evertz

De voorzitter en leden van het Burgerlijk Armbestuur van Susteren

J. Lambermon
Herman Kelleners

De Latijnse tekst op de gedenksteen, die zich in het buitenportaal van de kerk bevindt, luidt:

D.O.M.	(Toegewijd aan de Algoede Almachtige God)
IMM.B.M.V.CONC.	(Onbevlekte Ontvangenis van de H. Maagd Maria)
A.D. MCMXVII	(in het jaar des Heren 1917)
ASC. DOM.	(op 's Heren Hemelvaart)
positus	(gelegd)

De eerste kerkmeesters van Mariaveld waren de Heren H. Halmans, J. Dreissen, J. Beckers en H. Hochstenbach.

CONSECRATIE VAN DE KERK

Ruim een jaar later liep heel Susteren wederom uit, om een heuglijk feit te vieren: de consecratie van de kerk op 5 augustus 1918. Een feestelijke stoet begeleidde bisschop Schrijnen naar de nieuwe kerk, waar deze de plechtige kerk- en altaarwijding verrichtte.

Vooral voor rektor Meuffels moet het een hoogtepunt in zijn leven zijn geweest.

Ook de bouwers van de kerk deelden in de feestvreugde: alle werklieden ontvingen een kruisbeeld.

Van de kerk- en altaarwijding bevindt zich een bewijsstuk in het archief van de kerk. De Latijnse tekst van dit dokument luidt (vertaald) :

"bewijsstuk van de kerk- en altaarwijding in het rectoraat Mariaveld-Susteren"

Bij dezen verklaren wij dat wij op de vijfde van de maand augustus van het jaar onzes Heren Jezus Christus 1918 kerk en altaar geconsacreerd hebben in het rectoraat Mariaveld-Susteren ter ere van de Onbevlekte Ontvangenis van de H. Maagd Maria en dat wij in het altaar ingesloten hebben de reliquieën van de heilige Martelaren Martialis en Olympius en dat wij aan ieder christengelovige op de wijdingsdag een aflaat van één jaar en dat wij op de jaardag hiervan aan wie deze kerk bezoeken een aflaat van 50 dagen verleend hebben.

de Bisschop van Roermond
Laurentius

De middenstanders van Mariaveld in vroeger dagen (1933)

Bij alle vreugde waren er echter ook mineurklanken, want tijdens deze plechtigheid blies de toenmalige fanfare van Susteren "Concordia" genaamd, letterlijk en figuurlijk haar laatste adem uit. Deze fanfare, die toen zo'n halve eeuw bestond, was praktisch al ter ziele, maar de toenmalige direkteur, Jozef Lambermon, had zijn muzikanten voor deze bijzondere gebeurtenis nog éénmaal bij elkaar getrommeld. Rektor Meuffels moet het kennelijk zeer spijtig hebben gevonden dat de Concordianen toen hun kraaienmars bliezen, want hij kwam enige tijd later op het idee om in Susteren een nieuw muziekgezelschap op te richten. Hij zorgde ervoor, dat gelden beschikbaar kwamen, om nieuwe instrumenten te kopen en reeds in 1920 werd een harmonie opgericht, die de naam "St.Caecilia" kreeg. De Lazarist, kapelaan Zwarthoed, een begaafd musikus, leidde de eerste repetities en werd toen opgevolgd door dirigent Jos Hos.

Gememoreerd dient nog te worden dat de rektoraatskerk van Mariaveld in oorsprong bedoeld en gebouwd was als hulpkerk en daardoor niet over alle rechten en privilegies van een parochiekerk beschikte. Zo konden de kinderen van Mariaveld in de nieuwe kerk de eerste H. Communie pas doen na, schriftelijk gevraagde, toestemming van de bisschop. Het duurde tot 1923 aleer gedoopt en begraven mocht worden en pas in 1949 mochten huwelijken in de kerk worden voltrokken.

NIEUWE WOONKERN

Intussen was Susteren volop bezig uit zijn eeuwenoude jasje te groeien. Veel spoorwegpersoneel van elders werd overgeplaatst naar Susteren en in de huisvesting van al die nieuwkomers moest worden voorzien. Het gonsde van bedrijvigheid in het eens zo stille en landelijke "Opkoei".

Het gebied werd ontsloten door de aanleg van nieuwe wegen, die de namen "Marialaan" en "Vincentiuslaan" kregen. Voordien was hier niets dat op een weg geleek, behalve een uitloper van de Feurthstraat (latere Wilhelminalaan), naar de Heide en een verbinding tussen de Stationsstraat, via de spoorbaan, in de richting van de Rijdtstraat.

Nabij het station werd in 1915 door de reeds in 1913 opgerichte "Woningvereniging Susteren" gestart met de bouw van een kompleks van 40 woningen, "Vincentiusplein" genaamd. De H. Vincentius kwam dus wel aan zijn trekken in Mariaveld!
Door de aktieve woningvereniging werd in de jaren 1921-1922 aan de Wilhelminalaan en Marialaan een groep van respektievelijk 20 en 34 woningen gebouwd. Een aantal middenstanders in en buiten Susteren zag in het snel groeiende Mariaveld een goede boterham en vestigde er winkels.

In aanbouw zijnde woningen Marialaan.

Ook in de oude buurtschap "Heide", die voordien min of meer geisoleerd was geweest van Susteren-kom, kwam leven in de b(r)ouwerij. De "Woningstichting voor Spoorwegpersoneel" was hier aktief en bouwde er een kompleks van 52 woningen, dat "Kavinksbos" werd genoemd. Deze woninggroep werd in twee étappes gebouwd. De woningen aan de oost- en westzijde in 1923, de overige in 1928. De stenen voor de binnenmuren van de eerste groep werden ter plaatse gebakken in drie veldovens. De benodigde klei werd afgegraven nabij de Aardenweg. In deze woningen vestigde zich met name spoorwegpersoneel van elders, voor een groot deel protestant. Een voormalige direktiekeet, die bij de aanleg van het spoorwegemplacement was gebruikt, werd ingericht als kerkgebouwtje voor de protestanten. Het "protestants kirkske", zoals het in de volksmond werd genoemd, lag aan de Parallelweg. Het gebouwtje werd na de oorlog afgebroken en weer opgebouwd op het binnenterrein van de woninggroep Kavinksbos, waar het nog enige jaren dienst heeft gedaan als ontspanningslokaaltje.

Door de aanleg van de spoorwegtunnel in de jaren 1915-1916 kwam er een betere en permanente verbinding met de buurtschap Heide tot stand. Voordien was de Heide bereikbaar via twee bewaakte spoorweg-

overgangen; de eerste waar zich thans de tunnel bevindt, de tweede op het huidige hoekpunt Spoorstraat-Tuinstraat.

In het snel groeiende Mariaveld deed zich al spoedig de behoefte aan onderwijsvoorzieningen gevoelen. Aan de Marialaan werd een nieuwe school gebouwd, die in 1922 in gebruik werd genomen. Het was een gemengde school, die de naam "St.Jozef" kreeg. Meester H. Claessen werd de eerste hoofdonderwijzer en zou dit tot 1955 blijven. Het aantal leerlingen nam snel toe en daarom werd, eveneens aan de Marialaan, een aparte meisjesschool gebouwd, die in 1930 in gebruik werd genomen. De naam werd, hoe kan het anders, "Mariaschool". Het eerste hoofd was Zuster Louise. In het nieuwe gebouw kreeg ook de bewaarschool een definitief onderdak, onder leiding van Zuster Helène. De bewaarschool was voordien tijdelijk gevestigd geweest in het patronaat en in de jongensschool.

BEVOLKINGSTOENAME

Het inwonertal van de gemeente Susteren nam intussen enorm toe. Tot 1914 was de groei van Susteren, in verhouding tot Limburg en het Rijk, achtergebleven. Tussen 1910 en 1930 kende Susteren echter een belangrijke bevolkingstoename. In 1910 bedroeg het inwoneraantal slechts 2365, terwijl Susteren in 1930 4133 inwoners telde. Behalve deze bevolkingsgroei viel er in Susteren na 1910 ook een sterke verschuiving in de beroepsbevolking te konstateren. Voordien werkten vele Susterdenaren als seizoensarbeiders in Duitsland terwijl menige kleine landbouwer als nevenbedrijf een detailhandel of ambachtsbedrijf uitoefende. Er viel een enorme achteruitgang van de agrarische beroepsbevolking waar te nemen. Velen vonden nu een nieuwe werkkring bij de Spoorwegen en de opkomende mijnindustrie. Door deze toename van werkgelegenheid kwam er meer welvaart in deze kontreien, waar voordien eerder armoede dan welstand was geweest.

De nieuwe ontwikkelingen zetten ook een duidelijk stempel op de Susterense samenleving. Zoals hiervoor reeds werd opgemerkt, was er tot dan toe sprake geweest van een kleine vertrouwde, wat gezapige gemeenschap. Iedereen kende iedereen en men duidde elkaar aan in de trant van "Sjang van Sjeng van Sjarel" of "Berb van Mechel van Truuj". Die vertrouwde levenssfeer werd als het ware opengebroken door de komst van de vele "vreemdelingen" die in Susteren neerstreken, waaronder zich met name veel "hollenjers" bevonden. De orthodoxe Susterdenaren werden plotseling gekonfronteerd met mensen die er vaak een geheel andere levens- en wereldbeschouwing op nahielden. Het was voor de Susterense "eigenheimers" wel even wennen aan die "keësköp", die als een soort buitenlanders werden beschouwd.

Maar ook de Hollanders, waarvan er vele uit de grote steden in het westen kwamen, hadden uiteraard hun akklimatiseringsproblemen in dat - althans in hun ogen - "Limburgse gat", waarnaar ze "verbannen" waren.

Ook de plaatselijke politiek bleef niet van vreemde smetten vrij! Onder de nieuwkomers waren er nogal wat socialisten, vooral de woninggroep Kavinksbos herbergde veel "rooien", die propageerden, voor de gemeentebelangen van Susteren op te komen. Bij de gemeenteraadsverkiezingen in de twintiger en dertiger jaren ontstonden de nodige politieke schermutselingen tussen de "rode rakkers" en de traditionele groeperingen in Susteren, die toen ook feller van leer gingen trekken dan voorheen. Een lijstaanvoerder uit Susteren sprak zijn volgelingen in die dagen toe door middel van vlugschriften. De openingszin hiervan was steevast: "In de bloeitijd der seringen, beleeft Suëstra rare dingen". Anno 1978 bloeit dit (stijl-) bloempje nog steeds!

KERKELIJK LEVEN

In 1919 was Pastoor Tijssen benoemd tot Deken van Sittard. Hij begon toen aan het laatste hoofdstuk van zijn welbesteed priesterleven. Op 1 oktober 1919 verliet hij Susteren, dat hem zo dierbaar was geworden en ging te voet naar Sittard: in de ene hand zijn brevier en in de andere zijn onafscheidelijke rozenkrans. Wat "zijn" Mariaveld betrof kon hij gerust zijn. Bij zijn vriend Rektor Willem Meuffels wist hij de zielzorg in veilige handen. De eerste rektor van Mariaveld was inderdaad een priester met grote gaven van geest en hart, die dicht bij de mensen stond. Daarnaast was hij ook een grote organisator en stimulator, waardoor hij een belangrijke rol heeft gespeeld in de wordingsgeschiedenis van Mariaveld. Hij stichtte er niet alleen een kerkgebouw maar ook een hechte geloofgemeenschap. Het nieuwe rektoraat vormde dan ook een vruchtbare voedingsbodem voor de hele scala van godsdienstige verenigingen, organisaties en genootschappen, waaraan het Roomse leven toen zo rijk was. Ook op maatschappelijk-sociaal terrein was rektor Meuffels aktief en nam vele initiatieven. Zo kwam bijvoorbeeld, dank zij zijn ijveren, de afdeling Susteren van de Katholieke Bond van Vervoerspersoneel "St.Raphael" tot grote bloei. Mariaveld groeide vrij snel uit tot een krachtige leefgemeenschap met een rijk en geschakeerd verenigingsleven.

Vooral de jeugd kwam goed aan haar trekken. De aktiviteiten van het mannelijk jeugdwerk, "de Jonge Wacht" en "de Jonge Werkman" concentreerden zich in het patronaat, dat aan het klooster was aangebouwd. Het buitengebeuren speelde zich af op het nabij gelegen "patronaatsweike", dat ook voor de toenmalige jeugd van Mariaveld een favoriet speelterrein was. In het patronaat werden aanvankelijk

ook avondcursussen voor nijverheidsonderwijs gegeven; later vonden deze plaats in de St.Jozefschool. Bekende organisaties voor de vrouwelijke jeugd waren de K.J.M. (katholieke jonge meisjes) en de K.J.V. (katholieke jonge vrouwen). Deze beschikten over een akkommodatie nabij de Mariaschool, het z.g. KJV-gebouw.

TER VROME HERINNERING
aan den ZeerEerw. Heer
WILHELMUS JOHANNES MEUFFELS
LAZARIST
Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Geboren te Dieteren-Limburg, 30 Juni 1871.
Priester gewijd te Breda 4 Augustus 1895.
Professor te Wernhout-Zundert 1893—1916.
Oprichter en eerste Rector van het Rectoraat Mariaveld, Susteren 1916—1930.
Eerste Rector te Parijs van alle Katholieke Nederlanders in Frankrijk 1930—1943

en aldaar overleden in rustige en blijmoedige overgave aan O. L. Heer, na voorzien te zijn van de H.H. Sacramenten der stervenden en begraven in den grafkelder der E.E. Heeren Lazaristen-kerkhof Montparnasse 19 Juni 1943.

—

Dierbare oud-studenten van Wernhout, veel geliefde oud-parochianen van Mariaveld en Parijs, zeer talrijke vrienden en weldoeners, die zoo goed zijt geweest voor mij en mij hebt geholpen in het bouwen der Mariakerk te Susteren.

God zegene U allen en make U gelukkig op aarde, dankbaar heb ik veel voor U gebeden en nu hoop ik de belooning te ontvangen van mijn priesterleven en ik zal voor U bidden in den Hemel.

En gij allen, familieleden, die mij zoo innig hebt liefgehad, Eerw. Heerbroer en Heerneven vergeet mij niet voor Communiebank en Kruisweg en Altaar. Voor het goede dat ik doen mocht, dank ik God, voor wat ik verkeerds deed, vraag ik God en U allen om vergiffenis. Tot het blijde en eeuwige wederzien. Blijft eenvoudig en nederig en vergeet geen enkelen dag Maria, de uitdeelster van alle genaden.

Geloofd zij Jezus Christus. Leeft voor Hem. Strijdt voor Hem. Bidt voor mij.

K 1943

Tot 1930 was Willem Meuffels Rektor van Mariaveld. In dat jaar werd hij benoemd tot eerste Rektor te Parijs van alle katholieke Nederlanders in Frankrijk. Zijn vertrek betekende een groot verlies voor Mariaveld, waar hij zoveel tot stand had gebracht.
Hij stierf op 71-jarige leeftijd te Parijs, waar hij op 19 juni 1943 werd begraven. De herinnering aan de eerste rektor van Mariaveld leeft voort in de straat, die naar hem werd genoemd; het vroegere "kirkpaedje" tussen de Wilhelminalaan en het kerkplein heet nu: de Rektor Meuffelsstraat.

Tot aan het uitbreken van de tweede wereldoorlog waren achtereenvolgens rektor van Mariaveld: Jozef Vester van 1930 tot 1932; Cornelis Klamer van 1932 tot 1933 en Emile Sarneel vanaf 1933.

Marialaan met meisjes- en jongensschool rond 1930

Vincentiuslaan rond 1930

Het kerkelijk zangkoor in 1927 bij gelegenheid van het vertrek van kapelaan J. Donders en de komst van kapelaan J. de Boer. In het midden Rektor W. Meuffels. Links naast hem J. de Boer, rechts J. Donders en direkteur Jos Hos. Staande vierde van links: broeder W. Janssen.

Zilveren priesterfeest van Rector C. Klamer (1932)
Zittend v.l.n.r. de Heren Voss, Halmans, van Hedel, rektor Klamer, meester Claessen , notaris Leinarts, gemeentesekretaris Merkus, doktor Mostart. Staand v.l.n.r. de Heren Dings, Zits, Geelen, Dreissen, Sevriens, en van Zwaay.

DE LIMBURGER

INSCHRIJVING
voor
de Kerk van Mariaveld-Susteren.

Schuld f 60.000.—
Vorig bedrag f 13.599.13

N. N., Rectoraat. Van een spoorwegarbeider voor onze Mariakerk. 2.80

N. N., Rectoraat. Van een mijnwerker die niet veel tijd heeft om naar de kerk te gaan. Bid voor mij. 2.—

N. N., Offerblok. Vraag een gebed voor de zielerust van mijn ouders. 2.50

N. N., Roosteren. Parochianen van Roosteren voor hulpbehoevend Mariaveld. 235.

N. N., Sittard. Bid dat onze kinderen braaf mogen blijven en dat we gelukkig mogen zijn in onze ondernemingen. 2.50

N. N., Guttecoven. Vraag een gebed aan het Maria-altaar. 5.—

N. N., Rectoraat. Help mij door uw gebed. 1.—

N. N., Susteren. Ter eere van O. L. Vrouw v. d. Wonderdadige Medaille uit dankbaarheid voor een genezing. 2.—

N. N., Dieteren. Voor Mariaveld, tot zekere intentie. 5.—

N. N., Rectoraat. Ik geef U mijn kermisgeld en vraag een gebed. 2.—

N. N., Dieteren. Vergeet ons niet in het dageliksch Misoffer. 25.—

N. N., Echt Bid voor de zielerust van mijn zoon. 7.50

N. N., Den Haag. Ben gevaarlijk ziek. Bid toch eens goed aan het Maria-altaar. 2.50

N. N., Holtum. Ter eere van O. L. Vrouw v. d. Wonderdadige Medaille voor een zalig sterfuur. 2.—

N. N., Offerblok. Maria, Deur des Hemels, sta mij bij in mijn stervensuur. 3.—

N. N., Havert. Uit dankbaarheid aan O. L. Vrouw v. d. Wonderdadige Medaille voor genezing van ons kind. 3.50

N. N., Roermond. Vraag een gebed voor een zieke. 2.50

N. N., Susteren. Uit den spaarpot van onze kinderen ter eere van Maria. 0.80

N. N., Dieteren. Vraag aan Maria dat we mogen blijven op weg naar den Hemel. 5.—

N. N., Susteren. Ik heb me in de kermisdagen goed gedragen en toch plezier gehad. 2.50

N. N., Ophoven-Sittard. Uit dankbaarheid voor eene verkregen gunst. 2.50

N. N., Sittard. Voor de zielerust van vader. 1.—

Totaal bedrag f 13.916.73
Blijft nog aan te vullen f 46.083.27

De lijst voor Mariaveld is deze week alweer erg mooi en stichtend. Giften van arbeiders, van mijnwerkers, van eenvoudige, godsdienstige landbouwers. Die goede, hartelijke menschen geven, en zij denken — met recht — dat een goed werk één van de beste middelen is om veilig gebracht te worden aan de overzijde van het graf. Zij verheffen zich boven de oppervlakte van het gewone leven, en van hun zuur verdiende centen staan zij nog iets af ter eere Gods, voor Gods huis. En zij geven blijmoedig, omdat zij denken aan het woord van Christus — het woord dat altijd modern blijft, omdat het **eeuwen** van wijsheid in zich bevat: „Wat baat het den mensch, als hij de heele wereld bezit, indien hij schade lijdt aan zijn onsterfelijke ziel".

Mijn diepgevoelden dank aan die medelijdende vrienden met de verzeke-

...gevraagde intentie.

Dank ook aan de twee jongens — jongens van karakter en wilskracht — die, om zich te beheerschen in de kermisdagen, een gedeelte van hun kermiscenten hebben gegeven, voor de Mariakerk. De kermis is voorbij, ze zeggen zelf dat ze veel plezier hebben gehad, en in gouden letters staat de gift aangeteekend in „het Boek des Levens".

Ik mag toch zeker ook niet vergeten de parochie Roosteren, waar ik langs de huizen heb gecollecteerd de aanzienlijke som — alles inbegrepen — van 235 gulden. Twee honderd vijf en dertig gulden, in een tamelijk kleine parochie. Onze Stichter de H. Vincentius à Paulo, zat eens aan het sterfbed van een zuster van liefde, en hij vroeg haar of ze goed gerust was, om voor God te verschijnen. En het heilig zusterke antwoordde: „Ja vader, maar ik heb toch nog iets wat me ongerust maakt; ik heb te **veel plezier gehad** in het bedelen voor de armen, en het verzorgen der armen. — Ik heb haast hetzelfde ondervonden toen ik laat in den avond t'huis kwam van mijn bedeltocht in Roosteren. Te **veel plezier gehad** in het bedelen, niet zoozeer door de giften, maar door de godsdienstige hartelijkheid der parochianen.

W. MEUFFELS, Rector.

HALT **HALT**

Dames bontkragen en randpluche. Spotprijzen. Flanel, piama's, nachthemden, onderjurken. Wollen kousen, pullovers, handschoenen. Wollen en zijden directoirs en fantasie schorten. Heeren hoeden, petten, overhemden, boorden en dassen. Pullovers, sokken, slobkousen, handschoenen, ondergoed. Manchester broeken en jekkers, blauwe jassen en overalls, werkmanshemden. Meisjes wollen mutsen, shawls, kousen, pullovers, ondergoed en schorten. Babygoederen. Jongens autopeds, pullovers, wollen blouses.

De nieuwste wollen en fluweelen japonstoffen.

Lakenstof 155 c.M. breed vanaf 25 cent per el. Wollen molton en gestikte dekens.

VRAAGT ONZE RECLAME-BONS.

L. KEIJSERS-HUIJS

MARIALAAN 9 — SUSTEREN

Twijfel niet langer...

Waar U dit jaar Uw St. Nicolaas-surprises gaat koopen.

Wij hebben een prachtige en ruime sorteering in:

Banket, speculaas, chocolade, suikerwerken en luxe doozen.

En zult U bij ons toch zeker slagen.

Bezichtigt onze speciale St. Nicolaas-étalage's met uitstalling binnen

Hugo Hoofwijk-Toonen

BANKETBAKKER

VINCENTIUSLAAN — SUSTEREN

EEN NUTTIG ST. NICOLAAS-CADEAU IS:

Odeur, Eau de Cologne, portemonnaies, portefeuilles, sigarenkokers, zak-étui's, spiegels, kammen, scheerstellen en apparaten, scheermesjes en alle soorten scheerzeepen. Tandpasta en tandborstels, kap- en manicure-doozen. Zeer voordeelige Dames- en Kinder-handtasschjes. Religieuse artikelen, als beelden, kerkboeken, missaals, rozenkransen, hang- en staankruisen, Godslampen, enz. enz.

M. Huys-Gielen

MARIALAAN 7 — SUSTEREN

Vraagt bons.

voorzaam, links naast rector Meuffels: pater (met snor)
pater was voorzitter van de afdeling Susteren

De afdeling Susteren van de Ned. R.K. Bond van Spoor- en tramweg-personeel St. Raphael (1928). In het midden: Rektor W. Meuffels

× pap

De leden van de H. Familie, gefotografeerd op het "patronaatsweike". (1939). Zittend, zesde van links, Rektor E. Sarneel. Naast hem kapelaan F. Dusée.

De leden van de Eerewacht (circa 1939)

Leden van de jeugdbeweging (K.J.M. en K.J.V.). In het midden (met bonnet) Rektor C. Klamer.
(foto werd in 1933 gemaakt op de speelplaats van de meisjesschool).

Leden van de "Jonge Werkman" (circa 1931)
In het midden Kapelaan Jan van der Linden.

Meisjes van de K.J.M. (circa 1935)

Mariaveldse schonen op retraite in Roermond (circa 1932)

Schoolkinderen uit 1926. Links: juffrouw E. Neuray, rechts: meester G. Meuffels.

Groep uit een Kindsheidoptocht (circa 1935)

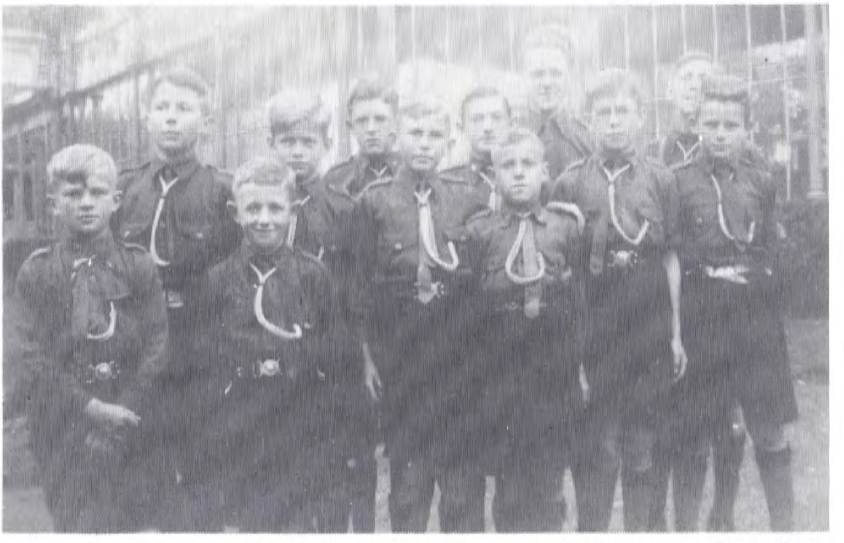

Leden van de Jonge Wacht met hun leider Tony Gruters (circa 1935)

In het geheim gemaakte foto's van het roven van de klokken uit de kerk van Mariaveld (1941)

Op achtergrond, het "Kirkpaedje" de latere Rector Meuffelsstraat

OORLOGSJAREN

Na de inval van de Duitse troepen op 10 mei 1940 braken er ook voor Mariaveld moeilijke en onrustige jaren aan. Het gezegde "Nood leert bidden" werd bewaarheid want er was een sterke toename in het kerkbezoek. Overigens steeg de kerk ook letterlijk in waarde: ten behoeve van de oorlogsschadeverzekering werd de herbouwwaarde op f. 130.000,-- getaxeerd.

Bij alle schaarste aan zovele zaken in die oorlogstijd had men in Mariaveld aan één ding geen gebrek: priesters! In het klooster waren enkele "lichtingen" kersverse Lazaristen uit het Groot seminarie van Helden-Panningen neergestreken. Deze pasgewijde jonge missionarissen konden tengevolge van de oorlogsomstandigheden niet naar hun missiegebieden vertrekken. De duimen draaiende geloofsverkondigers-in-spé grepen alles aan om de tijd te doden. Zo vervaardigden zij in de kersttijd zeer kunstzinnige kerststallen in de kerk, die men van heinde en verre kwam bewonderen.

Het was een zwarte dag voor Mariaveld, toen de kerkklokken door de Duitsers werden geroofd. Juist in die donkere tijden werd het verstommen van die vertrouwde klokkenstemmen als een groot verlies ervaren. Er waren meer sombere gebeurtenissen. In augustus 1942 werd de joodse familie Voss, wonende in de Marialaan, gedeporteerd. Het gezin, bestaande uit man, vrouw en zoontje van twee jaar, kwam om in een Duits concentratiekamp.

Intussen waren tal van verenigingen en organisaties noodgedwongen op nonaktief komen te staan. Gelukkig deelde het kerkelijk zangkoor niet in deze algemene malaise; integendeel! Naarmate de tijden slechter werden gingen de kerkzangers beter zingen. Onder de bezielende leiding van kapelaan Frans Dusée kwam het koor tot opmerkelijke prestaties en genoot een faam tot in de verre omtrek. Ook de toenmalige organist van de kerk, Karel Rours, speelde hierbij - zowel letterlijk als figuurlijk - een belangrijke partij. Deze zo begaafde musikus stierf, 38 jaar oud, in januari 1945, tengevolge van oorlogshandelingen.

Met veel respekt zijn vaak de grote ekstra inspanningen gememoreerd, die de Limburgse mijnwerkers hebben geleverd, vooral in de oorlog en in de na-oorlogse jaren, toen de steenkool in zo'n grote levensbehoefte voorzag. Deze waardering onderschrijven wij gaarne. Maar zeker mag in dit verband ook wel eens gewezen worden op de belangrijke bijdrage, die het toenmalige spoorwegpersoneel te Susteren, op zijn terrein, hierbij heeft geleverd.

Onder vaak zeer moeilijke werkomstandigheden moest er zorg voor worden gedragen dat de kolentransporten tijdig op de plaats van bestemming arriveerden. De arbeid op het spoorwegemplacement was vaak bar en boos. Vooral in die lange koude oorlogswinters, toen de scheepvaart stil lag en het steenkooltransport slechts via rail kon plaatsvinden. Dag en nacht, vaak vechtend tegen kou, sneeuw en mist, verrichtten de Susterense spoormannen hun zware en verantwoordelijke taak op het rangeerterrein, waar geen meter rail onbenut bleef.

In het oorlogsjaar 1942 kreeg Mariaveld een nieuwe rektor. Emile Sarneel werd toen als rektor opgevolgd door Josephus Donders. De jonge rektor, 42 jaar oud, kon toen niet bevroeden voor welke zware taak hij zou komen te staan. Er zouden spoedig dramatische tijden aanbreken voor Mariaveld.

OORLOGSFRONT EN EVACUATIE

Slechts weinig plaatsen in Limburg hebben zo'n zware tol voor hun bevrijding moeten betalen als Susteren. Toch had het er zo hoopvol uitgezien in die prachtige herfst van het oorlogsjaar 1944 toen het bevrijdingsleger de grenzen van Susteren naderde. Op 19 september werd Born bevrijd. Nabij de Holtummerweg werden de eerste Amerikaanse tanks reeds gesignaleerd. Verder dan de Vloedgraaf zouden zij echter voorlopig niet doorstoten. Op 22 september vielen de eerste granaten toen de toren van de kerk, die de Duitsers als uitkijkpost gebruikten, onder vuur werd genomen.

Inmiddels hadden de Duitsers het rangeerterrein volledig verwoest. Wissels en seinhuizen werden opgeblazen. In de kerk vonden geen diensten meer plaats. Het was levensgevaarlijk, om zich nog op straat te vertonen; overal sloegen de granaten in. De mensen werden kelderbewoners; praktisch niemand huisde meer "bovengronds". Susteren was frontgebied. De voedselvoorziening werd een nijpend probleem. In de kelders leefde men onder de meest primitieve omstandigheden, zonder licht en water. Middelen van vervoer waren er niet meer. Ernstige zieken werden per bakfiets naar het ziekenhuis te Roermond vervoerd. Een ware verschrikking vormden de razzia's; mannen en jongens werden "opgepikt" om in Duitsland te gaan werken.

Op dinsdag 7 november 1944 trof de Susterdenaren de zwaarste slag, toen zij op last van de Duitse legerleiding moesten evacueren naar Posterholt. Te voet moest deze tocht van 22 km. worden gemaakt. Het werd een ware lijdensweg. Een dorpsgenoot die in die dagen een dagboek bijhield, schreef: "Wanneer men het zelf niet heeft meegemaakt, kan men dit niet begrijpen". Ook deze evacuatieperiode was een angstige en harde tijd voor de bevolking van Susteren, want

Vrijheid

We hadden de vrijheid geroken,
We hadden de tanks al gezien;
't werd avond en donker van binnen;
ze komen dan morgen . . . misschien.

De dagen verwelkten tot weken;
de vrijheid week weg . . . een gerucht;
we vluchtten in kelders en wachtten . . .
vervuild en versuft en beducht.

Zelfs daar liet men ons niet "in vrede";
een teken verscheen aan de wand!
Verzet had geen zin en we gingen . . .
ver weg van ons huis en ons land.

De rug naar de vrijheid . . .we gingen;
een lange colonne verdriet;
de hagel die striemde . . . granaten;
de groeten uit 't vrije gebied.

We waren te moe om te feesten
toen eindelijk 't bevrijdingsuur sloeg;
wie was er van ons die toen vlagde -
die niet ergens een litteken droeg?

Piet Zits

ofschoon de inwoners van Posterholt veel gedaan hebben, om de nood te lenigen, was er toch een groot gebrek aan onderdak, voedsel, kleding en brandstof. Ook hier waren er geregeld razzia's en beschietingen. Twee Susterense verzetsmensen - de onderwijzer J. Pernot van de St.Jozefschool en de spoorwegman Chr. Plitscher - werden door de Duitsers gevangen genomen en naar Duitsland getransporteerd. Waarschijnlijk zijn zij omgekomen in een concentratiekamp.

Eindelijk, na maanden van ontbering en angst, kwam op 25 januari 1945 de bevrijding van Posterholt. De zwaar beproefde bevolking van Susteren keerde terug naar haar totaal verwoeste dorp.

NA-OORLOGSE JAREN

Susteren was één ruïne. Maandenlang had het onafgebroken te lijden gehad van een regen van granaten. Aan de inname van Susteren op 17 januari 1945 was een spervuur van ruim 80.000 granaten voorafgegaan.

Ook Mariaveld was zwaar verwoest; kerk en klooster hadden eveneens zware schade opgelopen. Die eerste tijd was het devies: puin ruimen. Vele Zuidlimburgse mijnwerkers offerden toen hun weekeinden op om de Susterdenaren daarbij te assisteren.
De periode van de wederopbouw bracht nog veel zorgen en problemen: Susteren herstelde in materieel opzicht vrij snel van de zware slagen die het oorlogsgeweld had toegebracht. Maar het leed, dat de oorlog in vele gezinnen had veroorzaakt, kon slechts door de tijd worden uitgewist. Ook in die moeilijke periode vonden velen hulp en steun in hun geloof en de parochianen van Mariaveld waren blij, toen hun kerk spoedig in gebruik kon worden genomen. Aan het klokkeloze tijdperk kwam in 1947 een einde. Er werd een nieuwe klok aangeschaft. De Latijnse tekst, die op de klok is aangebracht, luidt (vertaald) : "aan Christus die overwint en aan Vader Vincentius wijdt ter bescherming de hele kudde mij toe / Petit en Frissen hebben mij gegoten / 1947".

Zo stilaan werd alles weer "vooroorlogs". Het kerkelijk en maatschappelijk leven bloeide op en het oude, vertrouwde leefpatroon herstelde zich vrij snel. Ook het verenigingsleven kreeg weer nieuwe impulsen. Bijzonder het jeugdwerk ging weer optimaal funktioneren. Zo kwam bijvoorbeeld de afdeling Mariaveld van de K.A.J. onder kapelaan A. Verdonk tot grote bloei. De Kajotters van Mariaveld, met als

De Kajotters in 1947
In het midden Kapelaan A. Verdonk

voorzitter Jan van de Riet, waren de paradepaardjes van de Limburgse K.A.J. Ook de verkenners van de St.Lodewijkgroep, met als stuwende kracht kapelaan Theo Berghs, maakten in die jaren furore. In 1949 kreeg de groep de beschikking over een eigen verkennersgebouw achter het kerkhof aan de Zwarteweg.

Vermeldenswaard uit die tijd is zeker de oprichting (in 1946) van de afdeling Mariaveld van de K.A.V. beter bekend als de Vrouwenbond. Jarenlang vermeldden de uitnodigingen voor vergaderingen en bijeenkomsten het verzoek om "kop en schotel mee te brengen". De dames beperkten zich echter niet tot koffiedrinken. Integendeel! De Vrouwenbond werd een begrip voor Mariaveld en ontplooide tal van aktiviteiten, ook op charitatief terrein. Zeer aktief was ook het toen opgerichte komitee "Thuisfront", dat kontakten onderhield met de militairen uit Mariaveld, die in het toenmalige Indië onder de wapenen waren.

In 1948 nam Rektor Josephus Donders afscheid van Mariaveld. Hij werd opgevolgd door Cornelis de Boer.

In 1949 gaf het bisdom toestemming tot het sluiten van huwelijken in de kerk van Mariaveld.
Peter Heijnen uit Susteren-kom en Nelly van de Riet uit Mariaveld hadden de primeur. Hun huwelijk werd op 5 mei 1949 ingezegend.

Graven van priesters en broeders op het kerkhof

De jonge missionarissen, die tijdens de oorlog in het klooster verbleven, waren na de bevrijding vertrokken naar hun missieposten. Enige tijd later ging het klooster wederom onderdak bieden aan een groep missionarissen, in dit geval "veteranen". Het waren oudere missionarissen die door het kommunistisch regime uit China waren verdreven. Zij brachten in Mariaveld hun levensavond door. Onder hen was de missiebisschop E. Lebouille, Apostolisch Vicaris van Yung Ping Fu. Ver van hun geliefde missiegebieden, waar zij de beste jaren van hun leven hadden doorgebracht, vonden de meesten van hen een laatste rustplaats op het kerkhof van Mariaveld.

Over de nu volgende periode, omvattende de jaren 1950 tot heden, geven wij een meer gedetailleerd feitenrelaas over het wel en wee van het rektoraat, de latere parochie Mariaveld.

Comité en medewerkers Ziekentridium (1953)
Priesters v.l.n.r. Rektor L. Dietvorst, Pastoor J. Riga van Susteren, Pater Th. Terhorst.

1951. In juni werd voor het eerst een ziekentriduum georganiseerd. Dit initiatief vanuit de Vrouwenbond, groeide uit tot een mooie traditie, die tot heden gehandhaafd bleef.
De traditionele Sacramentsprocessie op 15 augustus trok voor het eerst door de buurtschap Heide. Voor de Mariavereerders was 5 september een belangrijke dag. Op zijn tocht door Limburg verbleef het genadebeeld van de Sterre der Zee ook in Mariaveld. In de fraai versierde kerk werden tal van plechtigheden en gebedsstonden gehouden.

1952. Rektor Cornelis de Boer verliet Mariaveld en werd opgevolgd door Leonardus Dietvorst. Op 8 september vierde de China-missionaris J. Ortmans zijn gouden priesterfeest. In oktober vond de inzegening plaats van de kapel van O.L. Vrouw ter Nood aan de Heidestraat.

1953. China-missionaris J. Scherjon vierde in april zijn gouden priesterfeest. Hij overleed een jaar later (december 1954). Mgr. Lebouille herdacht op 16 juli het feit, dat hij 25 jaar geleden zijn bisschopswijding ontving. Het werd een luisterrijk feest.

1954. In april werd W. Coenen benoemd tot kapelaan, als opvolger van kapelaan A. Herrijgers, die naar de missie van Formosa vertrok. Op bijzondere wijze werd in de jaren vijftig de opening van de Meimaand gevierd, zelfs met openluchtspelen op het kerkplein, geschreven door Piet Zits. In het Mariale jaar 1954 geschiedde deze opening op bijzonder plechtige wijze. Er trok een grote lichtprocessie, waarna een plechtige avondmis werd gecelebreerd. Vanuit de kerktoren, waarin een geluidsinstallatie was aangebracht, klonken Marialiederen over Mariaveld. Van deze indrukwekkende viering bevindt zich in de kerk nog een tastbare herinnering: een prachtig tapijt, dat door de toenmalige leerlingen van de meisjesschool werd geknoopt. Het was Pater Botermans, China-missionaris, die een grote rol speelde bij deze Mariale vieringen. Hij richtte ook het kinderkoor "de Zangertjes van Mariaveld" op; ook wel "de Botermannetjes" genoemd, van welk koor hij ook nu nog de bezielende leider is.
In november werd een beeldenfonds opgericht voor de aankoop van nieuwe beelden voor de kerk. Door oorlogshandelingen waren de oorspronkelijke beelden in de beeldennissen links en rechts van het middenschip vernield. Er werden tal van akties ondernomen, ook door de schoolkinderen, om de benodigde gelden bij elkaar te krijgen.

Retraitegangers uit Mariaveld en oud-Susteren broederlijk verenigd (1957)

1955. In januari was de direkteur van het kerkelijk zangkoor, Hubert Rours, 40 jaar kerkzanger. Hij had zijn eerste "dienstjaren" volbracht bij het kerkkoor van de Amelbergaparochie. Hij ontving de pauselijke onderscheiding "Pro Ecclesia et Pontifice". De Maria-congregatie vierde in februari op feestelijke wijze het 25 jarig bestaan. Door Kapelaan W. Coenen werd de gidsengroep "Jeanne d'Arc" opgericht. Het kerkbestuur besloot tot aankoop van een nieuw orgel. De Heer Th. Tonglet werd benoemd tot kerkmeester, als opvolger van de Heer Th. Voss, die vele jaren kerkmeester was geweest. In maart vierde broeder Daems zijn zilveren kloosterjubileum. Ongeveer 600 leden van de Boerinnenbond (kring Sittard) kwamen op 1 mei ter bedevaart naar de kerk. Na een plechtige kerkdienst namen de pelgrims, tesamen met de inwoners van het rektoraat, deel aan een massale lichtprocessie, waarin het Mariabeeld uit de Mariakapel werd meegevoerd. In juni vierde Chinamissionaris J. Schmid zijn gouden priesterfeest. In juli ging "Meister" Claessen, na 33 jaar hoofd van de St.Jozefschool te zijn geweest, met pensioen. In augustus werd wederom een China-missionaris gefêteerd; J. Tiggelman vierde zijn gouden priesterfeest. Op 15 augustus werd het feit herdacht dat 25 jaar geleden de eerste fancy-fair ten bate van de kerk werd gehouden. Deze fancy-fair - de "Kermis van Mariaveld" - vond steeds op de speelplaats van de jongensschool plaats. Vele jaren was de Heer Harry Omloo hiervan de grote gangmaker. In september werden in de kerk de eerste nieuwe beelden geplaatst voorstellende St.Petrus en Paulus. Zij werden uit zandsteen vervaardigd door de Roermondse beeldhouwer Victor Sprenkels. Enige tijd later volgden de beelden van de H. Catharina Labouré, St. Raphael, St. Elisabeth, St. Liduina, St. Barbara, H. Caecilia, H. Gerardus en H. Michael.

1956. Mariaveld breidde verder uit. In april werd begonnen met de bouw van nieuwe woningkompleksen in het nieuw ontsloten gebied Wolfskoul, waar de Julianalaan en Beatrixlaan werden aangelegd. Op 22 april vond op plechtige wijze de inzegening en ingebruikname plaats van het nieuwe kerkorgel (kosten f. 26.000,--). De inspeling geschiedde door de bekende organist Louis Toebosch, terwijl oudkapelaan Frans Dusée de feestpredikatie hield.
In november stierf de Heer H. Halmans. Bij de stichting van het rektoraat werd hij benoemd tot kerkmeester, welke funktie hij tot aan zijn dood bekleedde. Ook was hij mede-oprichter van het patronaat en van de Werkliedenvereniging, terwijl hij jarenlang sekretaris was van het schoolbestuur.

1957. De Heer W. van Neer werd benoemd tot kerkmeester. In de leeftijd van 79 jaar stierf in juni Mgr. E. Lebouille. In de kerk droeg Mgr. Hanssen de Plechtige Mis van Requiem op. De begrafenis vond plaats in Hoensbroek de geboorteplaats van Mgr. Lebouille. In het kerkgebouw vonden de eerste "omwentelingen" plaats. De preekstoel

in het middenschip van de kerk werd verwijderd. In augustus werden de twee nieuwe "preekstoelen", vooraan op het priesterkoor, in gebruik genomen. Op 1 september werd in de jongensschool gestart met het geven van Mulo onderwijs. Tot hoofd van de school werd de Heer J. Dols benoemd. In november werd in de kerk een geluidsinstallatie aangebracht. De bankenpacht werd afgeschaft. De "eigen plaatsen" behoorden tot het verleden. Tegen betaling van 10 cent kreeg iedere kerkganger het recht de plaats in te nemen, die hij verkoos.

1958. De woonkern Heide kreeg een eigen kleuterschool, die werd ondergebracht in het gemeenschapshuis, dat na de oorlog aan de Kavinksbosweg was gebouwd. De oorspronkelijke naam van deze school was "St. Jozef", maar werd onlangs gewijzigd in "de Heikrekel". Mariaveld kon kennis maken met een geheel nieuwe preekmethode; het tweepreekstoelengesprek. De konferenties werden gegeven door twee paters Franciscanen. Op feestelijke wijze werd de nieuwbouw van de parochiebibliotheek, aangebouwd aan het patronaat, geopend. De georganiseerde spoorwegmensen vierden feest ter gelegenheid van het 45 jarig bestaan van de plaatselijke afdeling van de Katholieke Bond van Vervoerspersoneel "St.Raphael". Het kerkbestuur besloot een klokkenfonds in te stellen ten behoeve van de aankoop van twee nieuwe klokken. In mei overleed China-missionaris Chr. Janssen. Reeds in juni konden de nieuwe klokken in de toren worden opgehangen; tevens kreeg het torenuurwerk een verlichting. De kerk werd in juli verrijkt met twee nieuwe glas-in-lood ramen, voorstellende de H.Vincentius en de H.Louise de Marillac. De ramen werden vervaardigd door Max Weiss uit Roermond. De Sacramentsprocessie op 15 augustus trok voor het eerst door de nieuwe woonwijk Wolfskoul. In oktober werd Rektor Dietvorst benoemd tot overste van het Groot Seminarie der Lazaristen te Helden-Panningen. Hij werd als rektor opgevolgd door Adrianus Verdonk, die reeds van 1946 tot 1948 kapelaan te Mariaveld was geweest. In december overleed de Heer Jos Hos die vele jaren direkteur was geweest van het kerkelijk zangkoor en van 1920 tot 1950 van de harmonie St.Caecilia.

1959. De kerk kreeg in januari een geheel nieuwe verlichting o.a. een aparte feestverlichting. Er was nóg een vernieuwing. Voor het eerst werden missen opgedragen, waarbij de priester met zijn gezicht naar de aanwezigen stond toegekeerd. Daartoe was een houten offertafel vooraan op het priesterkoor geplaatst. In augustus werd afscheid genomen van kapelaan Theo Berghs die benoemd werd tot moderator aan de nieuwe Technische School te Brunssum. Kapelaan Berghs was ruim 11 jaar in Mariaveld werkzaam geweest en heeft zich vooral op het gebied van het jeugdwerk zeer verdienstelijk gemaakt. Tot zijn opvolger werd benoemd kapelaan J. Dikmans. In oktober stierven twee China-missionarissen: Pater L. Schmid in de leeftijd van 81 jaar en

Pater J. Ortmans, 83 jaar oud. Pater C. Reksosubroto, afkomstig uit Indonesië, droeg in de kerk zijn eerste Plechtige H. Mis op. De Mariaveldse gemeenschap bood de "gast-neomist" een fraaie kelk aan. De kerk werd officieel aangewezen als zetel van de nieuw opgerichte godsvruchtige vereniging van de Wonderdadige Medaille. Reeds vanaf 1949 werd in de kerk op maandagavond een novene-oefening gehouden, ter ere van O.L. Vrouw van de Wonderdadige Medaille. Tot uit de verre omtrek werd deze gebedsdienst bezocht. Vanuit Mariaveld verspreidde deze novene zich over vele parochies in Nederland. In Mariaveld werd een novene-centrum gesticht, van waaruit een aantal Lazaristen, o.a. de Priester-broers Frans en Theo Terhorst, de novene over het hele land verspreidde, missies en retraites gaf. Ook werden bedevaarten georganiseerd naar Parijs waar in de kapel in de Rue du Bac de H.Maagd verschenen was aan de H.Catharina Labouré. Het novenecentrum, dat ook de beschikking kreeg over een eigen drukkerij, werd ondergebracht in een apart gebouw, dat in de kloostertuin werd opgericht.

DE ZESTIGER JAREN

1960. In januari overleed Rektor A. Verdonk, na getroffen te zijn door een hartaanval. Hij werd op 2 februari op het kerkhof ter aarde besteld. Tot zijn opvolger werd benoemd Aloysius de Schepper.

1961. Pater J. Wolters, verbonden aan het novenewerk van O.L. Vrouw van de Wonderdadige Medaille, vierde in januari zijn 40-jarig priesterfeest. Het patronaat kreeg weer eens een nieuwe bestemming. Na enige jaren dienst te hebben gedaan als kleuterschool, werd het tijdelijk ingericht als konfektie-atelier van Macintosh. De parochieraad werd heropgericht; voorzitter werd de Heer G. Hellebrekers. De kerk werd in mei verrijkt met een nieuw torenuurwerk. Het oude uurwerk ging letterlijk en figuurlijk niet meer met zijn tijd mee. Door de nieuwe installatie was Mariaveld weer "bij-de-tijd". In oktober vond de grote AMATE-missietentoonstelling plaats, waaraan het rektoraat Mariaveld een groot aandeel had.

1962. Er werd een nieuw missiekomitee opgericht, waarin zitting namen kapelaan W. Coenen, de dames van Oers en van de Riet en de Heren Dijkstra, H. Peters, N. Cox en C. Luyben. De nieuwe MULO-school, "Pius X" genaamd, werd in april feestelijk in gebruik genomen. Het gebouw aan de Vincentiuslaan, waarin genoemde school tijdelijk gehuisvest was, werd kleuterschool en kreeg de naam "de Zonnehoek". China-missionaris J. Tiggelman overleed in de leeftijd van 84 jaar. Er werd een bijzondere parochieretraite gehouden, waaraan in groten

Het interieur van de kerk voordat de veranderingen werden aangebracht.

getale werd deelgenomen. Met een Palmprocessie werd de retraite, gegeven door Paters Redemptoristen, besloten. Emeritus Pastoor Th. Peters, die zijn levensavond doorbracht bij zijn familie in Mariaveld, vierde onder grote belangstelling zijn gouden priesterfeest.
In mei werd door Pater Botermans een grote aktie op touw gezet ten behoeve van de bouw van een ziekenhuis in Kaffa (Ethiopië).
In juni overleed dokter V. Mostart, die meer dan 40 jaar in Mariaveld zijn doktherspraktijk had uitgeoefend.
In juli vierde Pater J. Janssen, geboortig uit Susteren en in emeritaat verblijvend in het klooster, zijn robijnen priesterfeest. De afdeling Susteren van de Katholieke Vervoersbond St.Raphael herdacht in oktober het gouden bestaan.

1963. De kwartjesaktie, bestemd voor het onderhoud van de kerk, werd in januari afgeschaft. Er kwam een nieuwe regeling, gebaseerd op een bijdrage van f. 1,-- per maand per gezin.
In maart werd de eendenvijver in de kloostertuin gedempt, waardoor de mogelijkheid werd geschapen tot uitbreiding van het kerkhof. Het kerkelijk zangkoor hield een geldinzameling voor de aanschaf van een nieuw harmonium.
In november stierf op 67-jarige leeftijd Pater J. van der Linden, die sinds 1960 in het klooster verbleef en vóór de oorlog enkele jaren kapelaan in Mariaveld was.

1964. Januari: Er was feest bij de "H.Familie". Er werden 15 diamanten, 14 gouden en 20 zilveren jubilarissen gehuldigd. De Zusters van de H.Vincentius a Paulo, vertrouwde figuren in Mariaveld, kregen een "modern" kloosterkleed. Zo verdwenen o.a. de grote vlinderkappen, die vervangen werden door een sluiertje. Juli: Op 76-jarige leeftijd overleed emeritus-pastoor Th. Peters. Ondanks de hitte hield men zich bezig met een "koud" probleem. Er werd een enquête gehouden over een wijziging van de aanvangstijd van de nachtmis op Kerstmis. In de Marialaan werden de bomen omgehakt; reeds eerder was dat in de Vincentiuslaan geschied. Het rektoraat kreeg er een nieuwe woonwijk bij, want in november werd gestart met de ontsluiting van het gebied Heuls. Een van de nieuw aan te leggen wegen werd genoemd naar wijlen dokter V. Mostart. Een weg nabij het paterskloosterwerd "Patersweg" genoemd; de nieuwe weg, grenzend aan de kloostertuin, kreeg de naam "Tuinstraat".

1965. In januari verliet kapelaan W. Coenen het rektoraat en werd opgevolgd door kapelaan Th. de Jong. In de loop van 1965 kwam het nieuwe wegenkompleks in Heuls gereed. Waar nog voor kort de koeien graasden, werd gestart met de bouw van nieuwe woningen. Het kerkplein onderging een metamorfose, door de aanleg van een tweetal perken. In de gemeenteraad waren er verhitte debatten tussen

Het gebied "Heuls" vlak voor de ontsluiting t.b.v. een nieuwe woonwijk (1964)

vóór- en tegenstanders van deze perken. Een aantal raadsleden wilden ze alsnog kwijt en sprak van "rotperken , die als een tang op een varken sloegen". Desondanks bleven de perken gehandhaafd.

1966. De Zusters van de H.Vincentius a Paulo zagen zich gedwongen, de huur op te zeggen van de lokalen in het zusterklooster, waarin de lagere- en kleuterschool van Susteren-kom waren ondergebracht. Het gevolg was, dat een groot aantal scholieren tijdelijk moest worden gehuisvest in de scholen van Mariaveld. Het werd pendelen geblazen; de kleuters deden dat per autobus.
In november werd afscheid genomen van de Heer C. Dings, die - na 30 jaar lid te zijn geweest van het kerk- en schoolbestuur - terugtrad, wegens het bereiken van de 70-jarige leeftijd. Hij werd benoemd tot ere-kerkmeester. In de leeftijd van 62 jaar stierf de China-missionaris H.A. van Musch.

Het rode lampje op het kerkhof

Van onze correspondent

SUSTEREN — In de nacht van donderdag op vrijdag omstreeks een uur zag een rangeerder op het spoorwegemplacement te Susteren op het nabij gelegen kerkhof een brandend lampje. Ook in het brein van de spoorwegman ging toen een lampje branden. Het kon wel eens de grafschenner zijn. Door het mysterieuze lichtje lichtelijk ontdaan, spoedde de spoorwegman zich spoorslags naar het dichtstbijzijnde dienstgebouw, waar spoedig een alarmtoestand heerste. Men hield het hoofd echter koel en belde de politie op. In een mum van tijd was het Susterens politieapparaat op de been en werd het kerkhof omsingeld. De dodenakker werd met zaklantaarns grondig nagesnuffeld maar zonder succes. Het raadsel van het rode lampje werd echter spoedig opgehelderd. Wat was n.l. het geval? In verband met Allerzielen stond op de graven op het kerkhof een rood lampje te branden.

1967. In januari werd afscheid genomen van Rektor A. de Schepper. Tot zijn opvolger werd benoemd Wilhelmus van der Loo. De in die tijd beruchte grafschenner was ook aktief op het kerkhof van Mariaveld. Ongeveer 40 grafzerken waren beklad met leuzen als "Heil Satan" en "Dood aan de Paus". De Heer W. Pustjens werd in april tot kerkmeester benoemd, als opvolger van de Heer C. Dings.
In augustus werd er met een oude traditie gebroken: de jaarlijkse Sacramentsprocessie op 15 augustus werd gehouden op 20 augustus, aangezien het feest van Maria ten Hemelopneming niet meer als zondag gevierd behoefde te worden. Ook de jaarlijkse fancy-fair, ten bate van de kerk, verschoof naar 20 augustus.

In september droeg de Portugese priester Manuel Pexoto in de kerk zijn eerste Plechtige H. Mis op, uit erkentelijkheid aan de dames Anna, Hubertina en Louise Custers, die zijn priesterstudie hadden bekostigd.

1968. Evenals elders begon ook in Mariaveld het aantal niet-praktiserende katholieken sterk toe te nemen. Een onderzoek naar het aantal parochianen, dat regelmatig de kerk bezocht, leverde op, dat 33% van de bewoners van Mariaveld dat niet meer deed. Wat de gezinsbijdrage betrof, was Mariaveld een uitschieter, in relatie tot de andere Limburgse parochies. De deelname bedroeg ruim 70%. Het totaal bedrag waarvoor werd ingetekend was f. 25.679,08.
In juli ontving de Heer Pierre Meuffels de pauselijke onderscheiding "Pro Ecclesia et Pontifice" voor zijn vele verdiensten, met name op kerkelijk terrein. Hij was o.a. 40 jaar lid van het kerkelijk zangkoor, waarvan 25 jaar voorzitter. Op 18 augustus werd het 50-jarig bestaan van het rektoraat Mariaveld herdacht met een plechtige Eucharistieviering, opgedragen door Mgr. P. Moors. Ter gelegenheid van dit gouden jubileum werd het rektoraat verheven tot een zelfstandige parochie. Rector van de Loo werd tot eerste pastoor van Mariaveld benoemd.
De kerk kreeg een grote schilderbeurt. Diverse vertrouwde muurschilderingen verdwenen, b.v. de schaapjes boven de boog tussen het middenschip en priesterkoor en de in aanbidding knielende engelen in het gewelf van het priesterkoor. Ook de op de wand, achter het altaar, geschilderde spreuk "de Meester is daar en roept U" werd niet meer gehandhaafd.....

1969. In de leeftijd van 73 jaar stierf pater H. Wolters. Een belangrijk deel van zijn leven was hij als zielzorger werkzaam geweest in diverse Zuidlimburgse gemeenten. De op vakantie zijnde Susterense missionaris Laurens Bohnen vierde in april op feestelijke wijze zijn zilveren priesterfeest. Mariaveld ging het "hoger-op" zoeken. In de nieuwe woonwijk Wolfskoul werd gestart met de bouw van een kompleks étage-woningen. In verband met de doortrekking van de Reinoud van Gelderstraat, werd in mei het voormalige K.J.V.-gebouw gesloopt. Dit "bolwerkje" uit de tijd van het "rijke roomse leven" had in de oorlog huisvesting geboden aan de Landmacht en in de na-oorlogse jaren waren er gezinnen in ondergebracht, wegens de grote woningnood. De gidsengroep "Jeanne d'Arc", die er ook nog een aantal jaren onderdak vond, was inmiddels ter ziele. De jaarlijkse fancy-fair op 15 augustus, ten bate van de kerk, werd afgeschaft, waardoor aan een oude traditie een einde kwam. Het dak van de kerktoren werd van nieuwe leien voorzien.
In september ontving Mevr. H. Tegelaers de kerkelijke onderscheiding "Pro Ecclesia et Pontifice" voor haar vele verdiensten op charitatief

en sociaal terrein. Met name voor de Vrouwenbond en het Ziekentriduum was zij een grote steunpilaar. De vernieuwingsdrang in de kerk stak ook in Mariaveld meer en meer de kop op. De kerkelijke viering van het jaarlijkse St.Caeciliafeest van de Harmonie geschiedde ook in nieuwe stijl: voorzitter Herman Bohnen beklom de preekstoel en hield de feestpredikatie. Sekretaris Hubert Peters las het epistel voor en de plaatsen van de misdienaars werden ingenomen door muzikanten in uniform. In december werd het grote Mariabeeld uit de nis in de voorgevel van de kerk verwijderd. Het beeld was van kwetsbaar materiaal vervaardigd en begon uiteen te vallen.

DE ZEVENTIGER JAREN

1970. Het priesterkoor onderging een belangrijke wijziging. Het marmeren hoofdaltaar kreeg een andere opstelling. De offertafel werd vooraan op het priesterkoor geplaatst.
In maart overleed, tijdens een vakantie in Joegoslavië, oudkapelaan W. Coenen, die sinds enige tijd in het klooster verbleef. Hij werd in Mariaveld begraven. Pastoor W. van de Loo nam in augustus afscheid van Mariaveld. Kort daarna werd hij benoemd tot pastoraal werker in het bejaardenoord Vastrada te Susteren. Tot nieuwe pastoor werd benoemd Ludovicus Mennens. Ook kapelaan J. Dikmans vertrok uit de parochie.
In december stierf pater J.G. Janssen, die reeds vele jaren in emeritaat in het klooster verbleef. Hij was destijds de eerste neomist van Mariaveld. In 1922 had hij in de kerk zijn eerste plechtige H.Mis opgedragen.

1971. Instuif TSJE nam het initiatief tot oprichting van een jongerengroep, die zich ging bezig houden met het organiseren van jongerenmissen.
In april vond voor het eerst een jongerenmis in de kerk plaats, die werd verzorgd door het jongerenkoor "Woord Gods" uit Swalmen. Er was nóg een primeur: voor het eerst werd er na een kerkdienst geapplaudisseerd.
In juni was het zo ver dat ook Susteren zijn eigen jeugdkoor kreeg "SUMADIE" genaamd (Susteren-Mariaveld-Dieteren). De Heer W. Lijnen werd dirigent. Pastoor Mennens nam de leiding op zich van een gespreks- en diskussiegroep, die de teksten en thema's voor de liturgieviering ging verzorgen. Het kerkhof onderging diverse verbeteringen, o.a. werd het middenpad gerekonstrueerd en voorzien van een verharding met gravel. Het exterieur van de kerk kreeg een schilderbeurt.

1972. Het kerkbestuur publiceerde het jaarverslag 1971. Enkele cijfers. De totale inkomsten bedroegen f. 68.565,64, de uitgaven f. 67.729,46. De gezinsbijdrage bedroeg f. 23.222,--. Ruim 66% van de totaal 1053

Gemengd kerkelijk zangkoor (1977)
In het midden direkteur J. Hermans

geregistreerde R.K. gezinnen deed aan de aktie mee. Op een kaarsje werd in Mariaveld niet gekeken. Er werd voor ongeveer f. 5.000,-- aan kaarsen geofferd. De opbrengst van de missen bedroeg f. 9.362,--. In mei nam Susteren afscheid van burgemeester Johan Gijzels en begroette zijn opvolger Albert van Goethem. De Heer Sjang Craenen werd eervol ontslagen als kerkmeester, welke funktie hij vanaf 1938 had vervuld. Hij werd benoemd tot ere-kerkmeester. Zijn opvolger werd de Heer Jean Dewaide. In juli vierde China-missionaris N. Roozen zijn 50-jarig priesterfeest. Sinds 1952 verbleef hij in het klooster. Op 62-jarige leeftijd zette hij zich aan een grondige studie van Susterens rijke historie. Over dit onderwerp schreef hij 4 boeken, die in kringen van historici veel waardering kregen. Velen kwamen "Susterens geschiedschrijver" op zijn gouden feest gelukwensen. In december vierde China-missionaris J. Coonen in het bejaardencentrum Vastrada zijn gouden priesterfeest.

1973. Dit jaar kenmerkte zich vooral door de verdere uitbouw van de nieuwe woonwijken Wolfskoul en Heuls. De verbeteringswerken aan het kerkhof werden afgerond. Het kerkbestuur besloot tot de aanleg van een nieuwe centrale verwarming in de kerk. Het kerkelijk zangkoor nam in juni afscheid van direkteur Hubert Rours, die het koor 22 jaar had geleid.

1974. De Heer Pierre Meuffels werd in maart gehuldigd, in verband met zijn 50-jarig jubileum als kerkzanger.
In april overleed in Ethiopië Pater Sjaak van Helden, Lazarist en geboortig uit Dieteren. In Mariaveld had deze bekende missionaris vele vrienden.
In juli stierf, geheel onverwachts, pastoor Mennens, in de leeftijd van 50 jaar. De verdiensten van pastoor Mennens waren treffend weergegeven op het bidprentje, waarop o.a. te lezen was: "Hij was de stille drijfveer van menig gebeuren in onze Susterense gemeenschap". Op feestelijke wijze werd in november de nieuwe openbare bibliotheek in Heuls geopend. Daarmee kwam een einde aan het bestaan van de parochiebibliotheek, die een van de bloeiendste van de streek was. In december werd kapelaan Theo de Jong benoemd tot pastoor van Mariaveld.

1975. In januari werd tot kapelaan benoemd Gerard Verwoerd, zodat de parochie weer volledig was bemand. Tijdens een stijlvolle plechtigheid vond de installatie plaats van de pastores de Jong en Verwoerd; de benamingen "pastoor" en "kapelaan" vonden geen toepasssing meer. Mariaveld kreeg een belangrijke voorziening binnen zijn grenzen, want in juni werd de Reinoud-sporthal, die verrees in Lesschenbroek, in gebruik genomen.

De "zangertjes van Mariaveld" (1978)
Achterste rij, vierde van rechts, Pater Botermans.

In augustus overleed China-missionaris N. Roozen, in de leeftijd van 85 jaar. Hij genoot een grote faam, als kenner van Susterens historie. In september kreeg de parochie er een nieuwe kleuterschool bij: de derde. De nieuwe school werd gebouwd in de woonwijk Wolfskoul en kreeg de naam "het Welpennest".

1976. In januari werd uit de kapel op de Heide het Mariabeeld gestolen. In Mariaveld verdween een markant gebouw. Het uit 1864 daterend NS-station, ook wel "de halte" genoemd, werd afgebroken en vervangen door een modern gebouwtje. Een aantal personen in de buurtschap Heide nam het initiatief om in de vastentijd elke vrijdagavond de rozenkrans te bidden in de kapel aan de Heidestraat. Jongerenkoor "SUMADIE" vierde in mei het eerste lustrum. De Heer Gerrit Kleuskens werd de nieuwe voorzitter van het kerkelijk zangkoor. Voor de 25-ste keer werd het ziekentriduum gehouden. Er waren drie jubilarissen: Zuster Liduïna, een van de initiatiefneemsters, Mevr. J. Eberson-Jessen, 25 jaar bestuurslid en Mej. Anneke Verbeek, 25 jaar deelneemster.

In september huldigde het kerkelijk zangkoor 3 jubilarissen, t.w.: Jos Hos, organist, 40 jaar lid, voorzitter Gerrit Kleuskens en Arnold Engelbert, 25 jaar lid.
In oktober werd er weer gejubileerd: de Vrouwenbond herdacht het 30-jarig bestaan en werd duchtig in de bloemetjes gezet. De kerk kreeg in november een nieuwe en betere verlichting. De eerste woninggroepen, die in 1921/1922 in Mariaveld gebouwd waren aan de Marialaan en Wilhelminalaan, ondergingen een grondige verbetering en werden aangepast aan de eisen des tijds.

1977. In maart werd er door het kerkbestuur afscheid genomen van de Heer W. van Neer, die zich - na 20 jaar kerkmeester te zijn geweest - terugtrok. Tot zijn opvolger werd benoemd de Heer Gerard Janssen. In augustus herdachten de Zusters van de H.Vincentius a Paulo het feit, dat de congregatie zich 75 jaar geleden in Susteren vestigde. Het kerkelijk zangkoor werd in september gefêteerd, in verband met het 50-jarig bestaan. Tevens werd er een aantal jubilarissen gehuldigd. Het koor was inmiddels uitgegroeid tot een gemengd koor. De zangeressen waren gerekruteerd uit het dameskoor, dat reeds een aantal

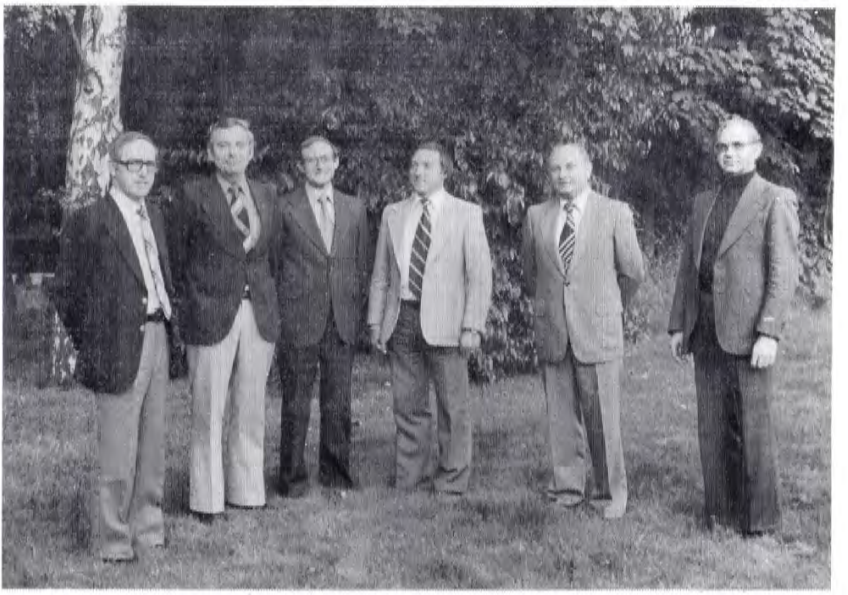

Het huidige kerkbestuur: v.l.n.r.
Th. Tonglet, Kapelaan G. Verwoerd, J. Dewaide, G. Janssen, W. Pustjens, Pastoor Th. de Jong.

jaren, onder leiding van Pater Botermans, huwelijks- en begrafenismissen verzorgde. Ter gelegenheid van dit gouden jubileum, waarbij het koor zich voor het eerst in de nieuwe gelegenheidskleding presenteerde, werd Mevrouw Moers tot Beschermvrouwe geinstalleerd.

1978. In februari werd begonnen met een verbetering van het kerkinterieur. De houten vlonders en de knielbanken werden vernieuwd. Door een nieuwe opstelling werd er meer ruimte tussen de banken verkregen.
In het kader van de herdenking van het 60-jarig bestaan van de parochie droeg de bisschop van Roermond, Mgr. Johannes Gijsen, op 13 augustus in de kerk een Pontificale Hoogmis op.
Tijdens deze dienst werd het spoedig vertrek aangekondigd van Pastoor Theo de Jong en kapelaan Gerard Verwoerd, wegens benoemingen elders. Tot nieuwe pastoor van Mariaveld werd benoemd Jan Van Dijck, kapelaan te Rumpen (Brunssum).

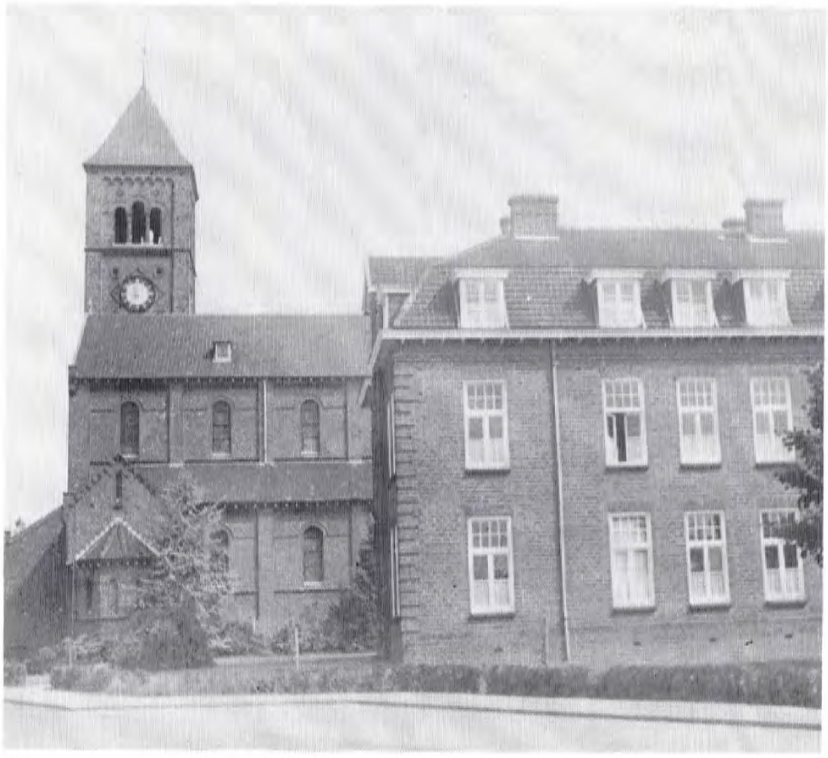

Nawoord

Bij het lezen van deze kleine "kerkgeschiedenis" van Mariaveld zullen bij vele parochianen persoonlijke herinneringen worden opgeroepen. Herinneringen aan droeve en gelukkige gebeurtenissen, waarbij de kerk een rol heeft gespeeld.
Ongetwijfeld zal menigeen daarbij ook met dankbaarheid en respekt terugdenken aan priesters en broeders, die in dit stukje "wijngaard van de Heer" hun beste krachten hebben gegeven. Veel goeds, door hen in stilte verricht, zal steeds ongeweten blijven.

Met name de oudere parochianen zullen met een zekere weemoed terugdenken aan de tijd, dat de kerk zo'n belangrijke rol vervulde in het leven van de mensen. Het oude en vertrouwde ging in enkele jaren grotendeels verloren, als gevolg van vernieuwingen in geloofsbeleving en geloofspraktijk. Voor de één betekende dit verrijking, voor de ander verarming. Daarbij dringt zich de vraag op: Was ál het oude goed ? Is ál het nieuwe beter ?

De laatste regels van deze kroniek worden geschreven vlak voor de verkiezing van een nieuwe paus. De hiervoor gestelde vragen betreffen dan ook zowel de grote Kerk van Rome, als de kleine kerk van Mariaveld.

Augustus 1978

Evert Zits

Priesters uit Mariaveld die in de kerk van O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen hun eerste Plechtige H.Mis hebben opgedragen :

Sjang	Janssen	1922
Hubert	van Musch	1931
Jan	van der Heijde	1935
Giel	van Musch	1941
Willy	Peters	1942
Laurens	Bohnen	1944
Janus	van der Heijde	1945
Paul	Hos	1946
Hein	Schwillens	1947
Willem	Meuffels	1950

Lijst rectors / pastoors van Mariaveld

Willem Meuffels	geboren te Dieteren-Susteren 30-6-1871 overleden te Parijs 16-6-1943 rector 1916-1930
Jozef Vester	geboren te Amsterdam 31-1-1875 overleden te Nuth (in de trein) 1-4-1953 rector 1930-1932
Cornelis Klamer	geboren te Amsterdam 14-11-1881 overleden te Nijmegen 3-4-1947 rector 1932-1933
Emile Sarneel	geboren te Hontenisse 20-5-1893 overleden te Panningen 6-12-1954 rector 1933-1942
Josephus Donders	geboren te Tilburg 10-7-1900 in leven rector 1942-1948
Cornelis de Boer	geboren te Volendam 1-12-1892 overleden te Leiden 23-7-1955 rector 1948-1952
Leonardus Dietvorst	geboren te Breda 4-6-1914 overleden te Panningen 19-5-1972 rector 1952-1958
Adrianus Verdonk	geboren te Princenhage 2-6-1904 overleden te Sittard 29-1-1960 rector 1958-1960
Aloysius de Schepper	geboren te Boschkapelle 12-11-1919 in leven rector 1960-1967
Wilhelmus van der Loo	geboren te Standdaardbuiten 7-3-1910 in leven rector (en pastoor) 1967-1970
Ludovicus Mennens	geboren te Heerlen 20-10-1923 overleden te Susteren 30-6-1974 pastoor 1970-1974
Matheus de Jong	geboren te Standdaardbuiten 20-5-1934 in leven pastoor 1974-1978
Johannes Van Dijck	geboren te Helden-Panningen 1-6-1929 pastoor ~~van~~af 1978 - 2007 overleden 10-4-2007

De Vincentiuslaan in vroeger dagen.

Foto genomen uit de kerktoren tijdens het uittrekken van de processie.

vóór de oorlog

Foto omslag: Louis van der Vloet

Druk: Mariaveld B.V.
Marialaan 2 - Susteren